

Infomoment scholen

VERONTRUSTING

9 oktober 2023

Het CLB helpt.

Vrij CLB Voor- en Noorderkempen

Wat is voor jullie verontrusting?

[menti.com](https://www.menti.com)

Code: 5539 8573

Wat is verontrusting?

Definitie

Verontrusting start meestal bij het **subjectief** aanvoelen dat er **fundamenteel** iets misloopt rond de **ontwikkelingskansen/de integriteit** van de minderjarige.

Het is een **intuïtie** die zegt dat er “iets niet klopt”, ook al is het soms moeilijk dat meteen hard te maken (= **vermoeden** van verontrusting).

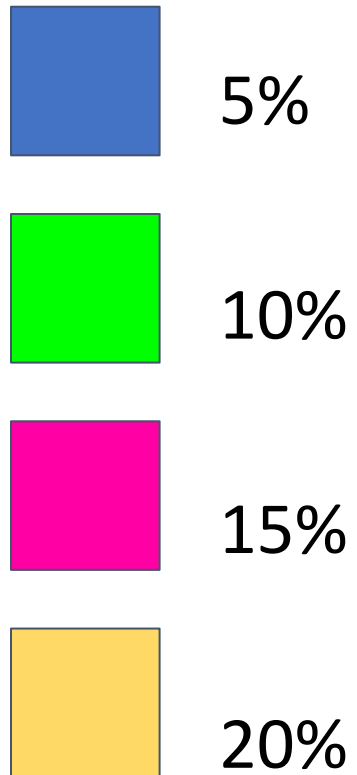

Wat kunnen jullie verwachten?

- (Kinder)mishandeling
- PAUZE om 10u30
- Financiële moeilijkheden
- Afwezigheden
- Hoogconflictscheiding
- EINDE om 12u

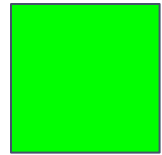
1. Met hoeveel procent zijn de verontrustende situaties in Vlaanderen gestegen ten opzichte van 2022?

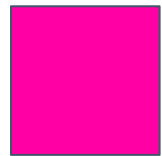
2. Je hebt als medewerker van de school beroepsgeheim.

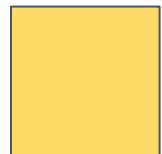
Nee

Ja, in sommige gevallen

Ja

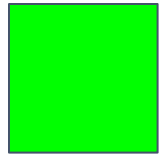
Alleen directie en zorgleerkracht

3. Is het voor jou ok als een leerling elke middag een belegd broodje bij zich heeft?

Nee

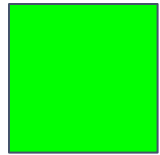

Ja

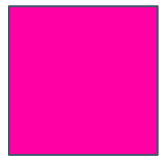
4. Mag een medewerker van de school geheimhouding beloven aan de leerling?

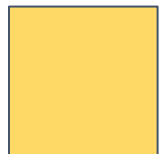
Ja, iedereen

Nee

Ja, enkel directie en zorgleerkracht

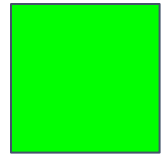

Ja, alleen directie

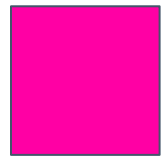
5. Wie doet het eerste gesprek met de ouders bij verontrusting?

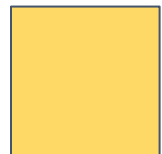
CLB

Zorg en leerkracht

Directie

De persoon waarbij de leerling zijn verhaal heeft gedaan

Mishandeling

**Wat verstaat we onder
kinder mishandeling?**

Kindermishandeling

Lichamelijke verwaarlozing

Psychische verwaarlozing

Wat maakt het moeilijk om te werken rond dit thema?

Moeilijkheden

- 'Vervelende' menselijke thema's
- Geen symptomenlijst
- **Werken met een vermoeden**
 - Geen ideale startpositie
 - Op basis van signalen

Moeilijkheden

- Weinig kinderen vertellen spontaan:
 - Kinderen ontkennen vaak voor zichzelf en buitenwereld
 - Kind voelt zich verantwoordelijk: schrik om gezin uit elkaar te laten vallen
 - Kinderen zijn bang voor wat er zal gebeuren als omgeving het te weten komt
 - Kinderen blijven hopen dat het zal stoppen
 - Loyaliteit naar ouders toe
-

Is dit een reden om het thema uit de weg te gaan?

Er is maar
één iemand nodig om
kindermishandeling
te stoppen...

Wat verwacht het CLB van de school?

Discretie en professionaliteit

- School blijft school!
 - Niet alle leerkrachten op de hoogte
 - Wél dat het kind extra ondersteuning nodig heeft
 - Kind moet kind blijven, leerkracht moet leerkracht blijven
 - Bepaalde verwachtingen tegenover het kind mogen blijven gelden

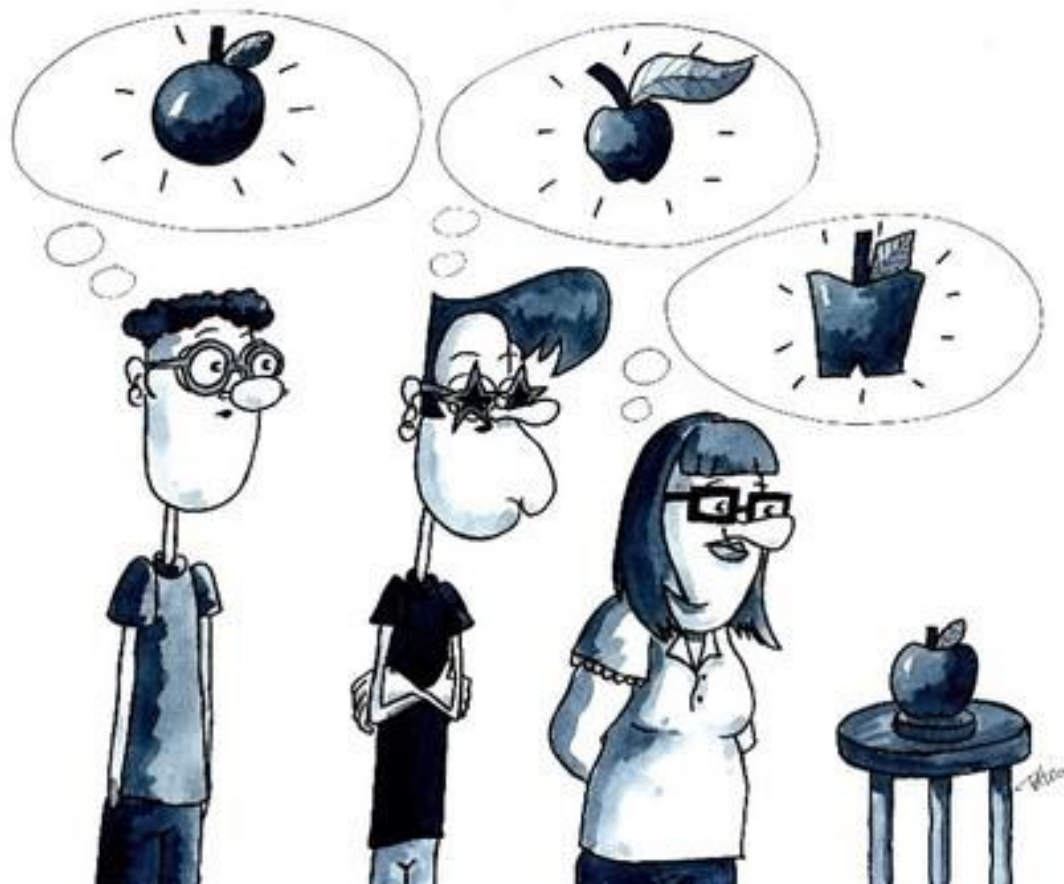

Transparantie

Durf met ouders in gesprek gaan **vanaf het begin**

Referentiekader

Stappenplan bij een vermoeden van kindermishandeling

Werken met een vermoeden van...

- We gaan in gesprek over signalen die we zien/horen
- Buikgevoel
- Een vermoeden vs een acute situatie

Een vermoeden / een signaal

Wat doet een leerkracht **het best** wanneer hij rond een leerling een vermoeden heeft dat deze thuis wordt mishandeld of verwaarloosd?

Breng zoco en/of directie op de hoogte

Wees discreet

Wat dan?

- Zoco/directie beslist om CLB te consulteren
- Analyseren en in kaart brengen van het signaal
- Verdere observatie door de leerkracht

Praten met een kind

Leerkracht doet zelf *eerste gesprek* met leerling
= belangrijk!

Waarom is dit belangrijk?

Welke boodschap geef je?

Hoe pak je dit aan?

Boodschap van ongerustheid

Boodschap van ongerustheid

Moet een kind antwoorden op deze boodschap?

Moet een kind beginnen praten?

Verwachten we dit?

Wat als een kind wel begint te praten?

**KEEP
CALM
AND
DONT GET
EMOTIONAL**

Praten met een kind

= geen evidentie

Een kind vertelt dat hij geslagen wordt

Suggestieve vragen

- “Word je door mama of door papa geslagen?”
- “Werd je met de vuist geslagen? Of met de platte hand?”
- “Was mama /papa boos op jou?”
- “Ben je in het gezicht geslagen of in je buik?”

Open vragen

- “Door wie word je geslagen?”
- “Hoe werd je geslagen?”
- “Wat is er gebeurd?”
- “Waar werd je geslagen?”

Stilte tijdens het gesprek is OK!

Praten met een kind

- **Inhoudelijk** een gesprek voeren
 - Verschil tussen gesprek met kleuter, lagere schoolkind
- **Focus** van het gesprek:
 - = een boodschap van zorg, niet om de waarheid te weten komen

Welke info kan je nog meegeven?

- Ze zijn niet de enigen die zoiets meemaken
 - Er is een verschil in goede en slechte geheimen
 - Angstgevoelens benoemen
“Je bent bang, dat is normaal”
 - Schuldgevoelens bespreken
“Ouders kunnen ook stoute dingen doen. Het is niet de schuld van het kind”
 - Uitleggen wat KM juist inhoudt
-

Praten met een kind

- Volg het tempo van het kind
- Blijf aftoetsen of het nog gaat voor het kind. Soms is het zinvoller om een nieuw moment af te spreken
- Probeer voornamelijk te luisteren, maak er geen verhoor van
- Indien het kind in een eerste gesprek niets loslaat, is het belangrijk om op het einde van het gesprek toch een opening te laten

Hoe verder?

Gesprek met ouders

De persoon waarbij het kind zijn verhaal brengt,
doet zelf het *eerste gesprek* met ouders
= belangrijk!

Waarom verwachten we dit?

Laat **OMA** thuis

OPINIES
MENINGEN
ADVIEZEN

Wees een **OEN**

OPEN
EERLIJK
NIEUWSGIERIG

Smeer **NIVEA**

NIET
INVULLEN
VOOR
EEN
ANDER

Maak je **DIK**

DENK
IN
KWALITEITEN

Denk aan **ANNA**

ALLES
NAVRAGEN
NIETS
AANNEMEN

Gebruik **LSD**

LUISTEREN
SAMENVATTEN
DOORVRAGEN

Wat doet CLB dan?

Het vermoeden van KM is **versterkt**
of is er sprake van **twijfel**?

Het vermoeden is versterkt

- Dossier doornemen en bespreken in team

VERTROUWENSCESTRUM
KINDERMISHANDELING

- Zelf in gesprek gaan met ouders en/of leerling

Het vermoeden is twijfelachtig

- Extra observatieperiode
 - Leerkracht houdt zo veel mogelijk contact met de ouders
 - Leerkracht houdt nauw contact met het kind
 - Leerkracht/zoco blijft ouders aansporen om in gesprek te gaan met CLB
 - Leerkracht/zoco blijft in gesprek gaan met het kind
 - CLB volgt consultatief op
-

Het vermoeden is ongegrond/heeft een andere oorzaak

- Verder uitzoeken wat er aan de hand is
- Intakegesprek tussen CLB en ouders
 - Hypotheses?
 - Verdere gepaste hulp?
- Blijf waakzaam

Wat is het verschil met een acute situatie van kindermishandeling?

Stappenplan acute situatie van verontrusting/mishandeling

Stap 1: Melding vanuit de leerling

De leerling brengt een verhaal van mishandeling of fysieke letsels kunnen vastgesteld worden, gelinkt aan mishandeling.

De leerkracht meldt dit aan de zorg* door zo concreet mogelijk de verontrusting te omschrijven. De mogelijke betrokkenheid van het CLB wordt reeds besproken met de leerling.

Tips:

- Wees rustig als leerkracht. Schrikken of emotioneel reageren lokt angst en onveiligheid uit bij de leerling
- Beloof geen geheimhouding aan de leerling

Stap 2: Bespreken met CLB

De leerkracht/directie meldt dit aan het CLB. Afhankelijk van de casus worden volgende mogelijkheden besproken:

- Leerkracht of zorg heeft opnieuw een gesprek met de leerling
- Het CLB heeft een gesprek met de leerling
- De CLB-arts doet een vaststelling
- ...

In alle situaties wordt de **hoogdringendheid/ernst** ingeschat.

In overleg wordt bekeken of een CLB-traject wordt opgestart.

Stap 3: Opstart traject?

Naargelang de ernst en hoogdringendheid vindt er zo snel mogelijk een **gesprek met de ouders** plaats.

De directie nodigt de ouders uit via een 'dwingende' telefoon om de zorgen te uiten. Bij dit gesprek is het CLB aanwezig. Afhankelijk van het verloop van het gesprek neemt het CLB al dan niet een verder traject op zich.

Stap 4: CLB-traject

Het CLB volgt de leerling verder op in **samenwerking met de ouders**. Het doel is om de **veiligheid** van de leerling te garanderen.

Als hulpverlening niet op gang komt of geen samenwerking mogelijk is, verwijst het CLB via een M-document door naar een gemandateerde voorziening (VK/OCJ).

Bij hoogdringendheid en weinig tot geen medewerking van de ouders wordt de Procureur Jeugdzaken (parket) gecontacteerd.

*Met de zorg bedoelen we zorgleerkracht en leerlingenbegeleider.

Stap 1: Melding vanuit de leerling

De leerling brengt een verhaal van mishandeling of fysieke letsels kunnen vastgesteld worden, gelinkt aan mishandeling.

De leerkracht meldt dit aan de zorg* door zo concreet mogelijk de verontrusting te omschrijven. De mogelijke betrokkenheid van het CLB wordt reeds besproken met de leerling.

Tips:

- Wees rustig als leerkracht. Schrikken of emotioneel reageren lokt angst en onveiligheid uit bij de leerling
- Beloof geen geheimhouding aan de leerling

*Met de zorg bedoelen we zorgleerkracht en leerlingenbegeleider.

Stap 2: Bespreken met CLB

De leerkracht/directie meldt dit aan het CLB. Afhankelijk van de casus worden volgende mogelijkheden besproken:

- Leerkracht of zorg heeft opnieuw een gesprek met de leerling
- Het CLB heeft een gesprek met de leerling
- De CLB-arts doet een vaststelling
- ...

In alle situaties wordt de **hoogdringendheid/ernst** ingeschat.

In overleg wordt bekeken of een CLB-traject wordt opgestart.

Stap 3: Opstart traject?

Naargelang de ernst en hoogdringendheid vindt er zo snel mogelijk een **gesprek met de ouders** plaats.

De directie nodigt de ouders uit via een 'dwingende' telefoon om de zorgen te uiten. Bij dit gesprek is het CLB aanwezig. Afhankelijk van het verloop van het gesprek neemt het CLB al dan niet een verder traject op zich.

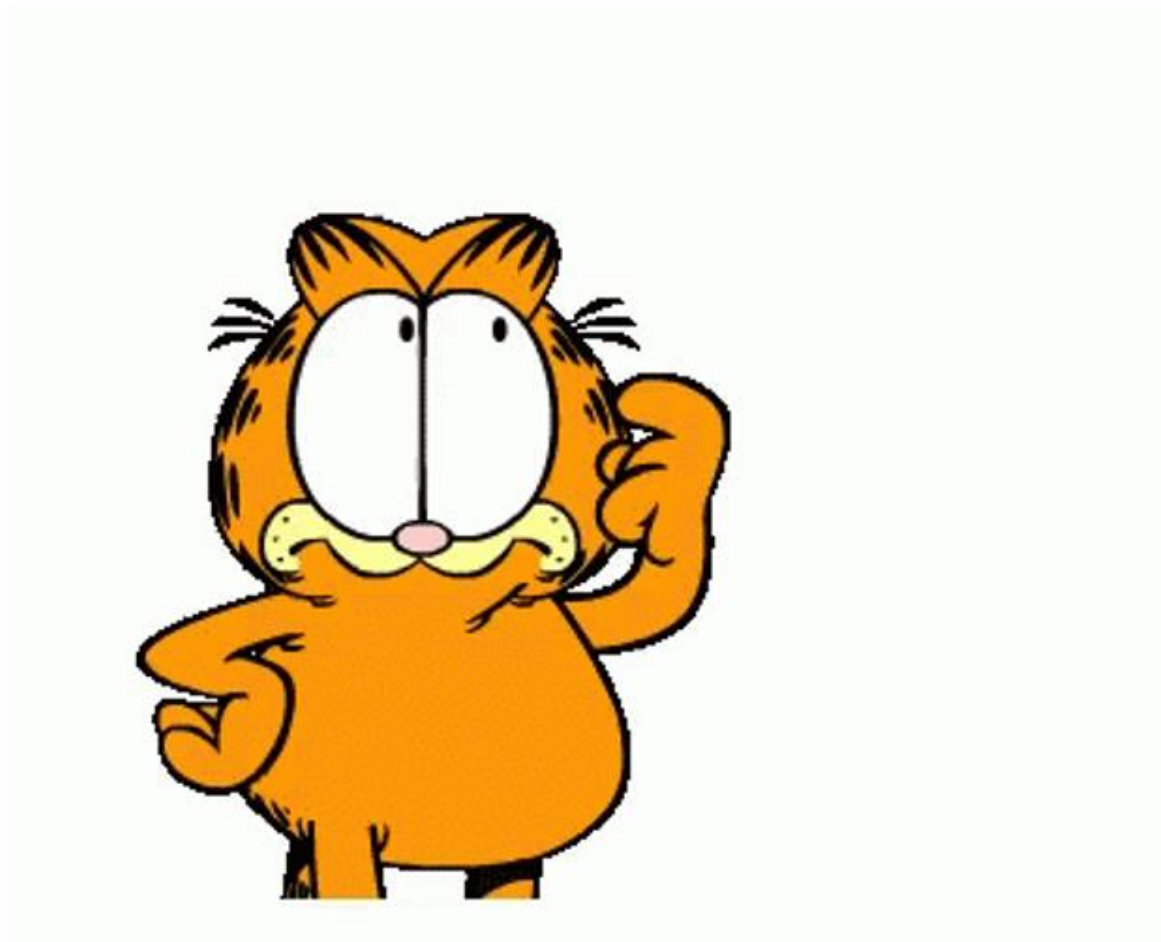
Stap 4: CLB-traject

Het CLB volgt de leerling verder op in **samenwerking met de ouders**.

Het doel is om de **veiligheid** van de leerling te garanderen.

Als hulpverlening niet op gang komt of geen samenwerking mogelijk is, verwijst het CLB via een M-document door naar een gemandateerde voorziening (VK/OCJ).

Bij hoogdringendheid en weinig tot geen medewerking van de ouders wordt de Procureur Jeugdzaken (parket) gecontacteerd.

Financiële moeilijkheden in een gezin

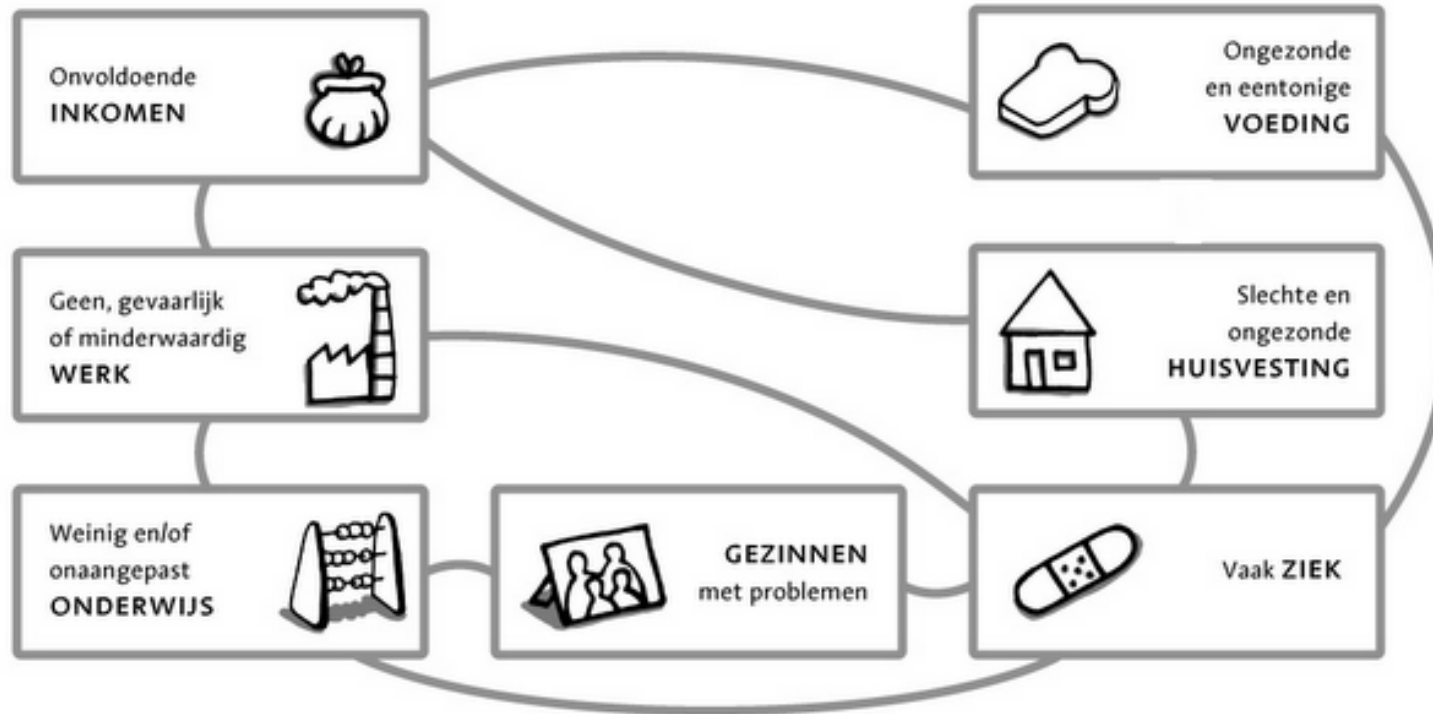
Hoe komen financiële moeilijkheden tot uiting op jullie school?

[menti.com](https://www.menti.com)

Code: 2456 6231

KRINGLOOP VAN KANSARMOEDE

Wat verstaat CLB hieronder?

Enerzijds als

Ouders of leerlingen **zelf** aangeven dat er financiële moeilijkheden zijn

- Werkloosheid
- Invaliditeit
- Éénoudergezin
- Woonst (huisvesting, energieproblemen,...)
- Vluchtelingen of anderstalige nieuwkomers
- Kansarmen
- ...

Anderzijds als

Er **vermoedens** worden gesignaleerd

- Kledij
- Eten
- Niet in orde met materiaal
- Niet meegaan op (meerdaagse) buitenschoolse activiteiten
- Onbetaalde facturen
- Naschoolse therapie niet aanvragen
- Ingetrokken bij familieleden/vrienden
- ...

Opgelet! Dit is een én én verhaal (!)

Wat doen we met deze vermoedens?

Wat kan je als school van hulp aanbieden?

Wat kan je als school van hulp aanbieden?

Blijf discreet

Afwezigheden

Wat verstaat CLB onder problematische afwezigheden?

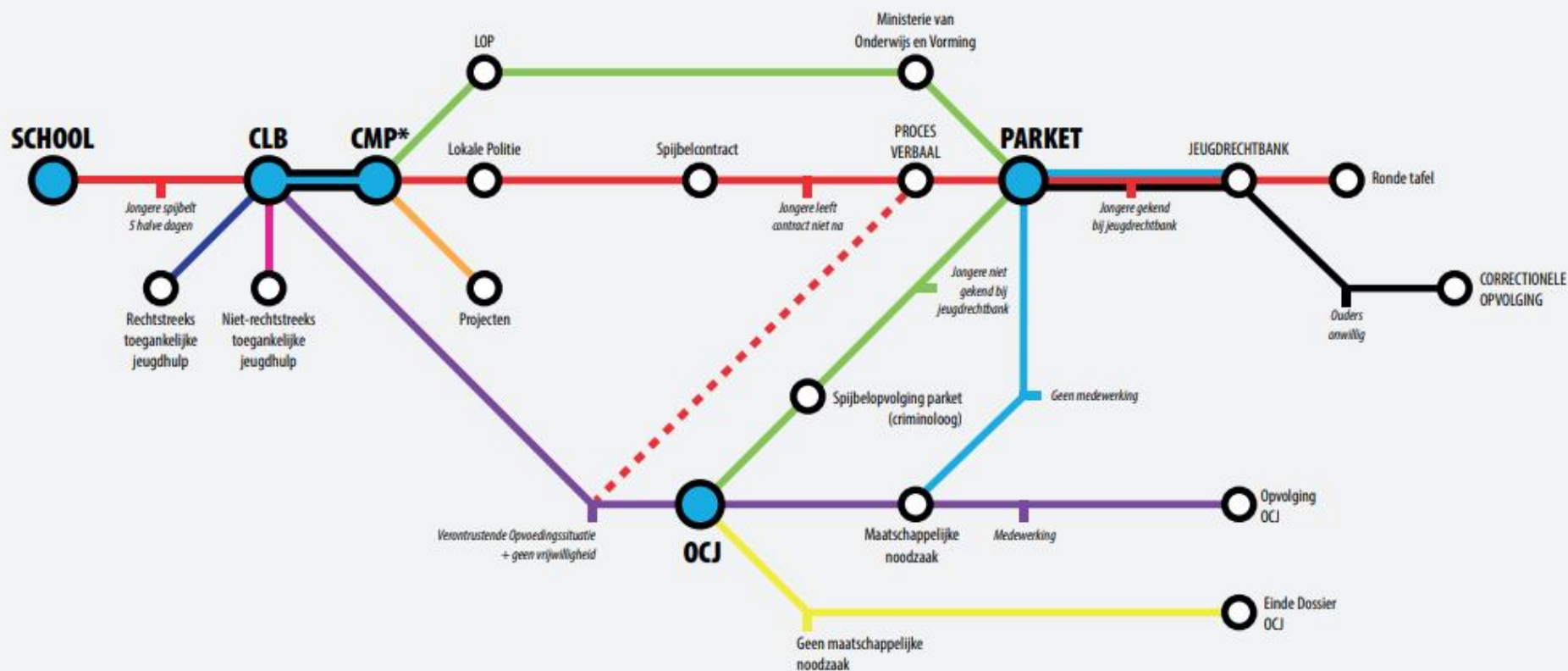
Wat verwacht CLB van de school?

- Systematisch en doelgericht verzuimbeleid op schoolniveau
- Nauwgezet opvolgen van afwezigheden en correct registreren
- Goede kennis van het spijbelactieplan

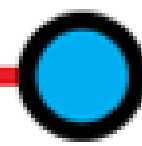
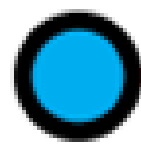
Stappenplan voor spijbelopvolging

Voor jongeren die naar school gaan in de provincie Antwerpen

V.U. Winand de Smet, Boomgaardstraat 22, 2600 Biechtem (Antwerpen)

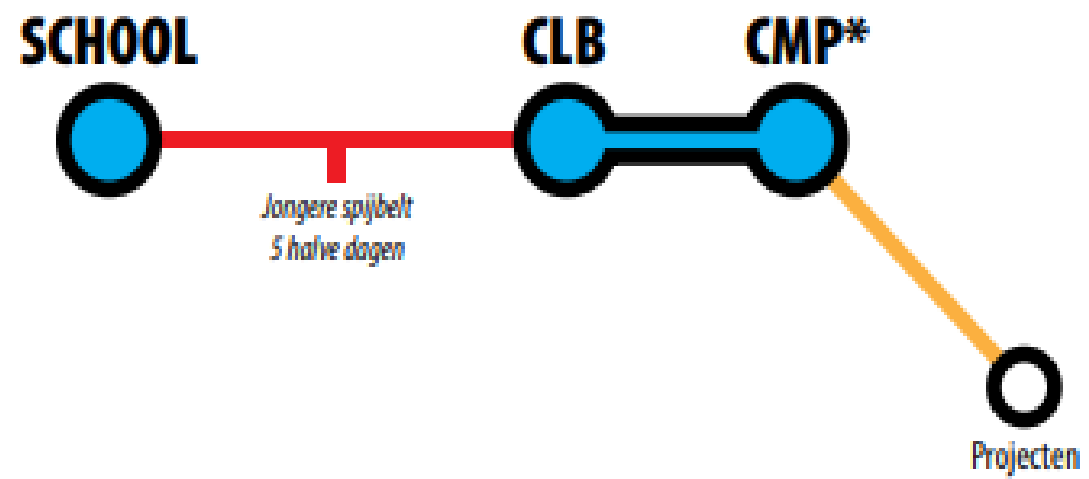
SCHOOL

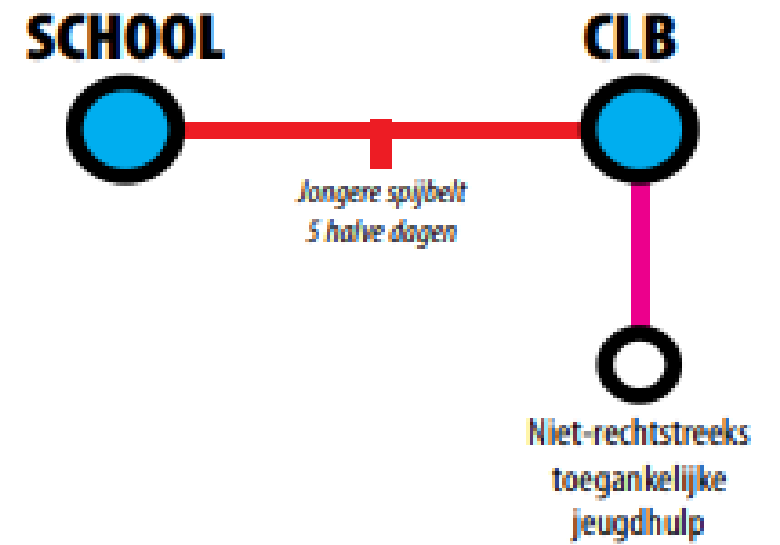
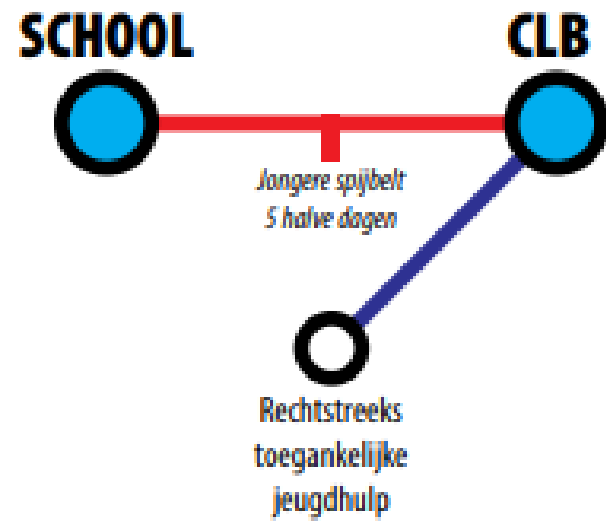

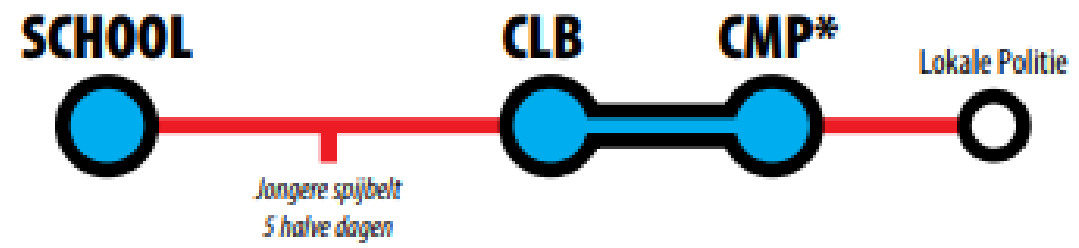
CLB

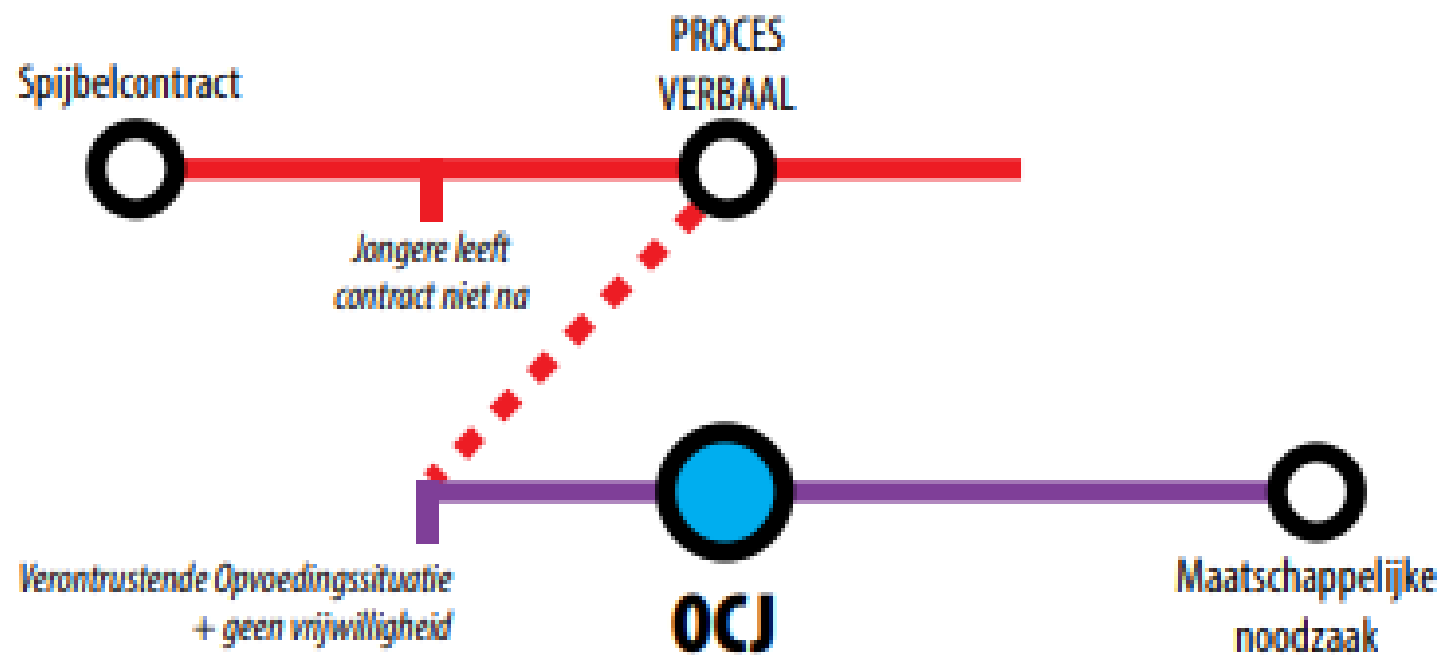
*Jongere spijbelt
5 halve dagen*

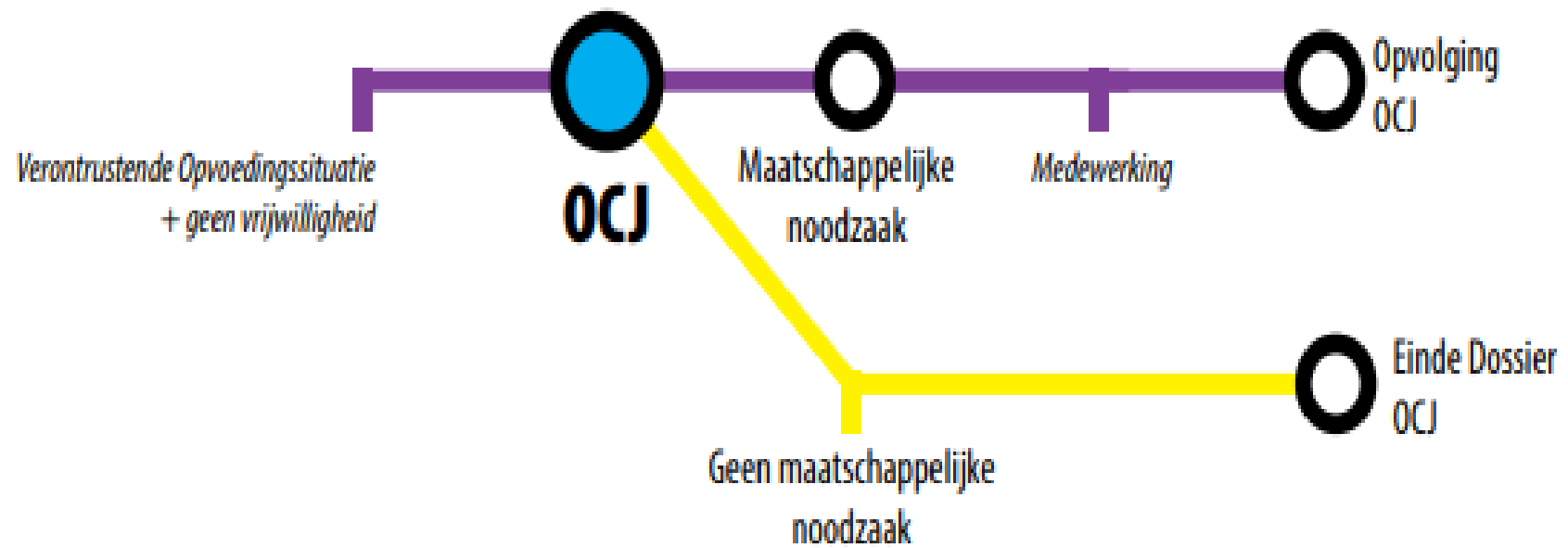

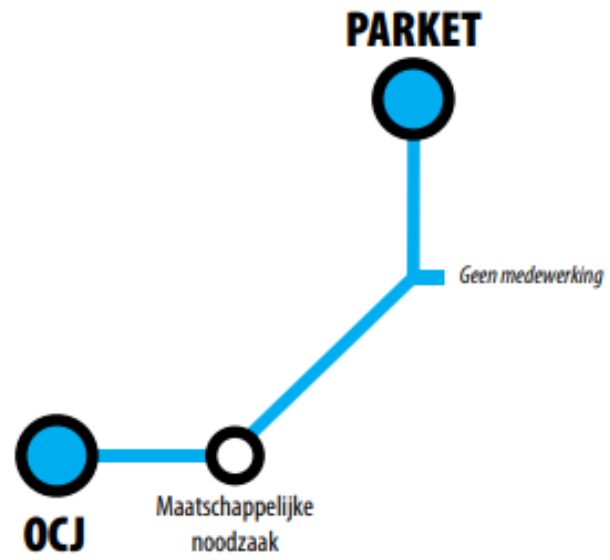

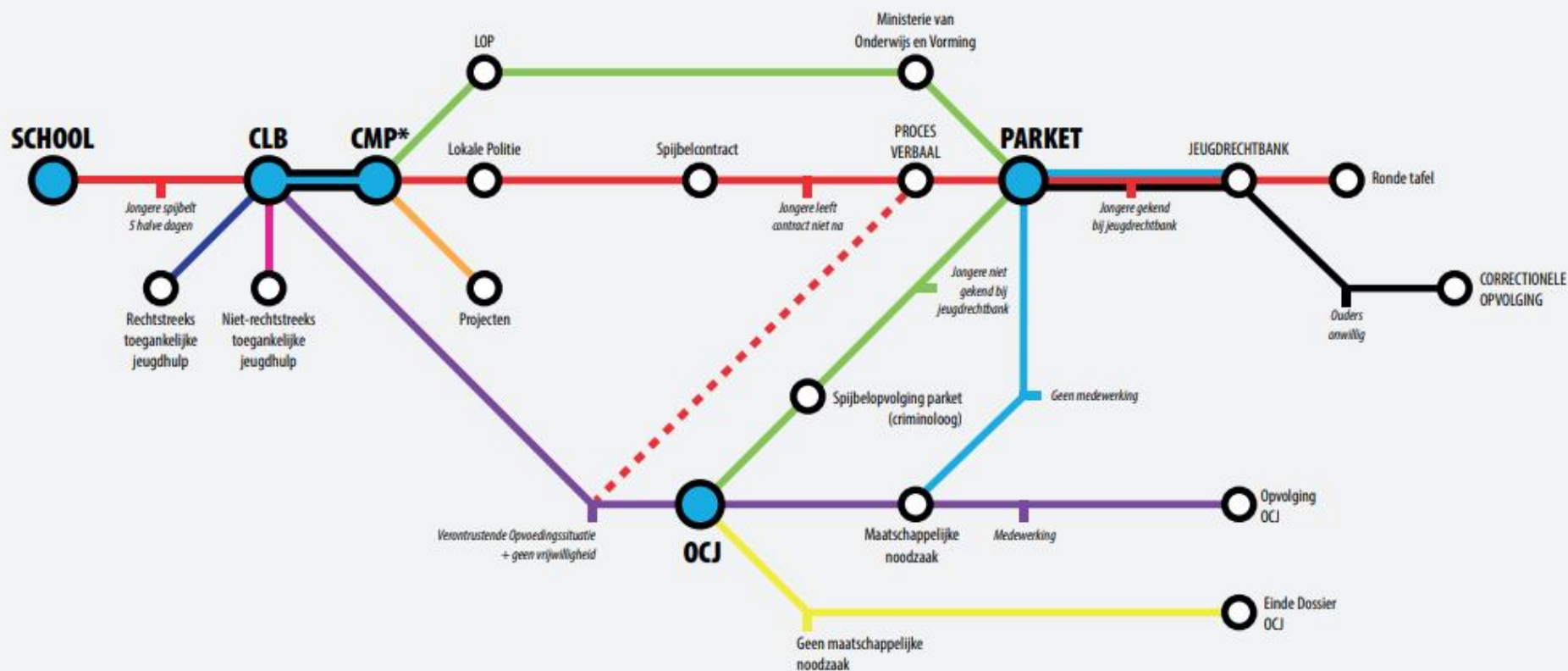

Stappenplan voor spijbelopvolging

Voor jongeren die naar school gaan in de provincie Antwerpen

V.U. Winand de Smet, Boomgaardstraat 22, 2600 Bierchem (Antwerpen)

Hoogconflictscheiding

Co-ouderschap of exclusief ouderlijk gezag?

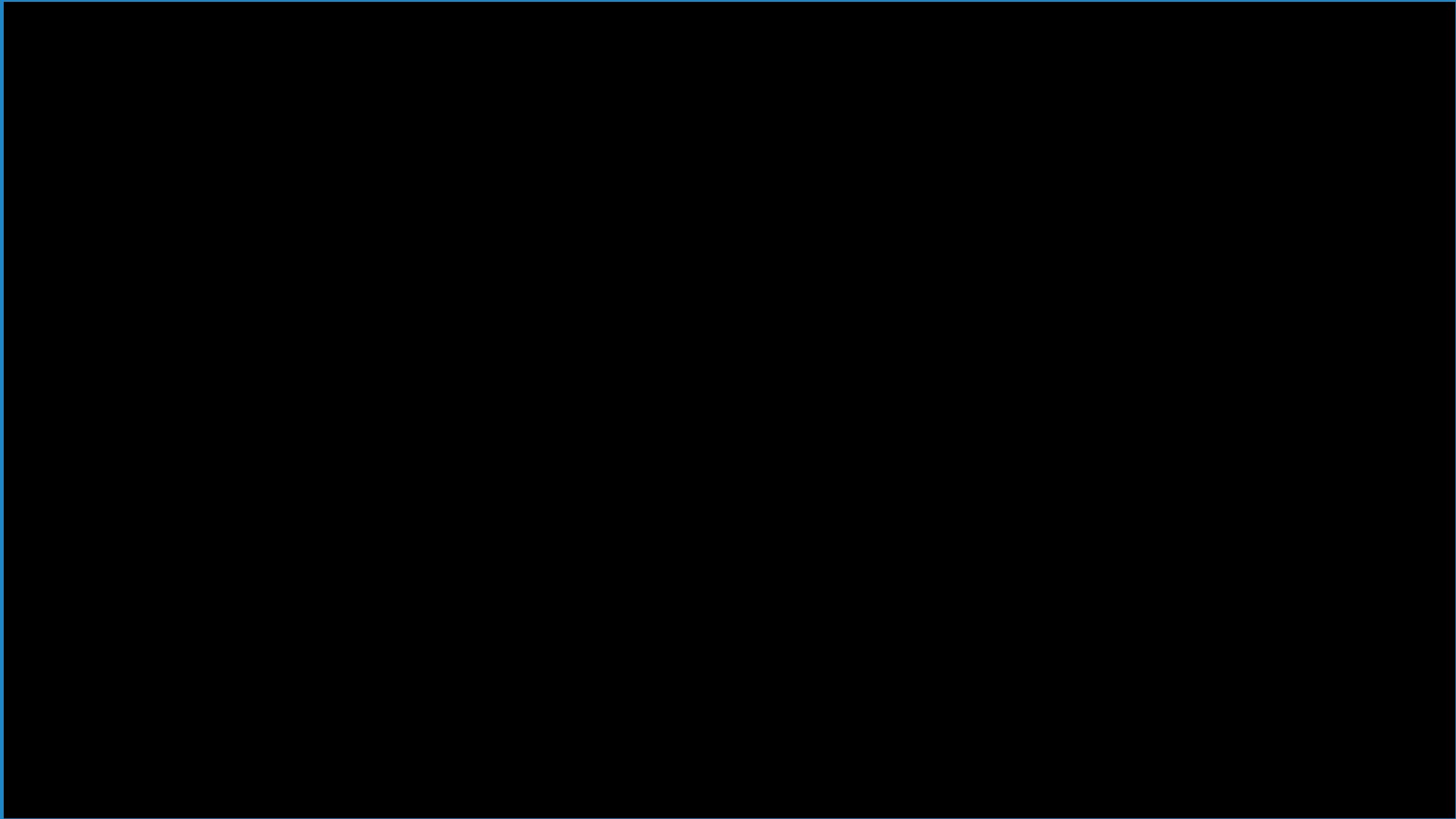
Co-ouderschap

- Ouders beslissen samen
- Beheren samen goederen van het kind
- Beide ouders hebben recht op informatie

Exclusief ouderlijk gezag

- VONNIS
- Ouder beslist alleen
- Ouder zonder exclusief gezag behoudt recht op informatie en contact tenzij anders beslist door rechtbank

Tips voor scholen

Veilige vertrouwde plek

Blijf neutraal

Persoonlijke aandacht

Informeel beide ouders

Praat erover

Op de hoogte

Toon begrip

Signaleer bezorgdheden

Blijf geloven

Hoe ouders betrekken?

Bespreek ruzies

Kind centraal

Geef informatie

Bespreek je zorgen

Geef erkenning

Vraag hulp

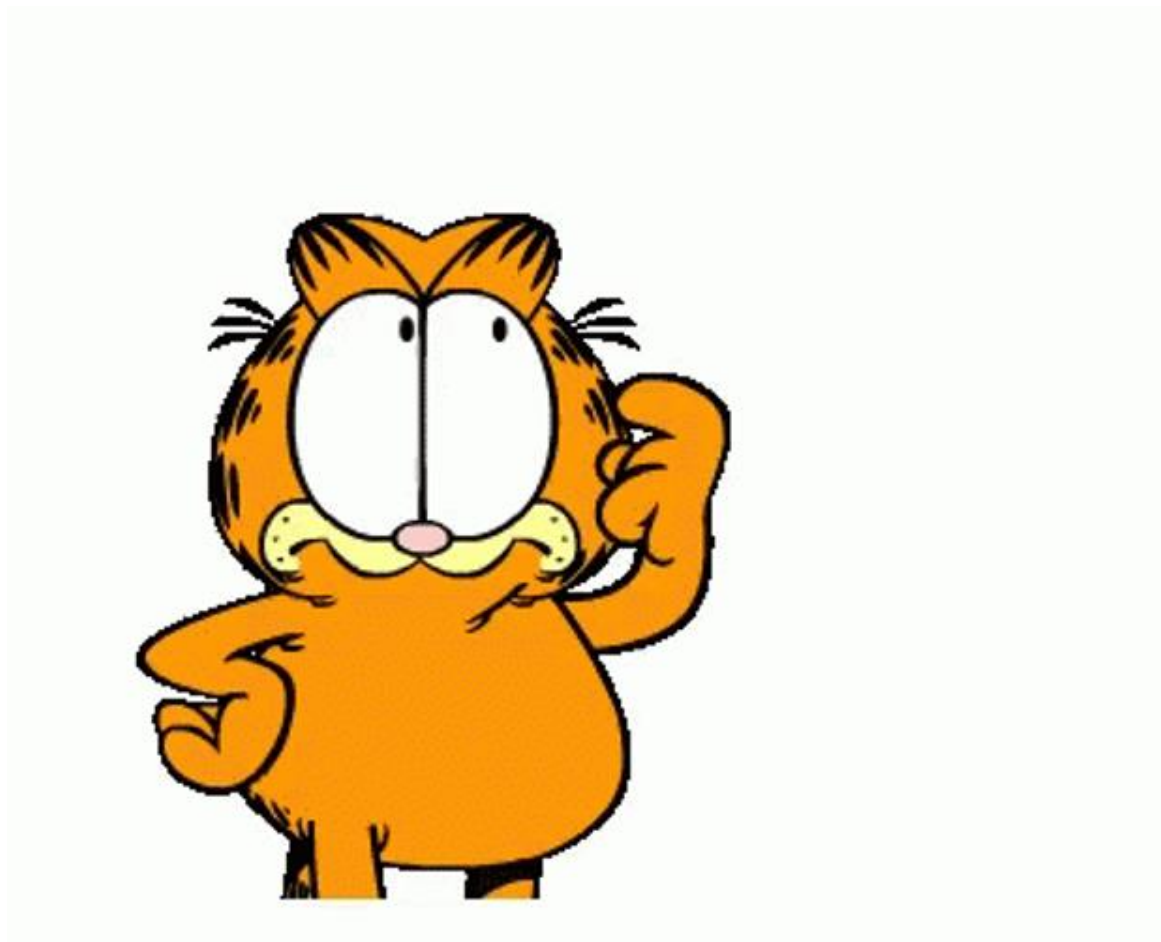
Meerzijdig partijdig

Blijf uit conflict

**Als het lukt, kan jij een groot verschil maken in
het leven van een kind**

Wat neem je mee?

FLOWCHARTS

VERONTRUSTING

**Draaiboek
Verontrusting**

BASISONDERWIJS

© Vrij CLB Voor- en Noorderkempen

BEDANKT

en

TOT ZIENS

